

– Åndelighet dreier seg ikke om tro

ØYVIND SOLUM ARRANGERER ALTERNATIVMESSENE I OSLO, BERGEN OG TRONDHEIM. ALLIKEVEL HAR HAN PÅ NOEN MÅTER MER SANS FOR ATEISME OG HUMANISME ENN TRADISJONELL RELIGION.

TEKST: ANDREAS AUBERT andreas.aubert@erlikoslo.no
FOTO: DIMITRI KOUTSOMYTIS dimitri@erlikoslo.no

Undertrykkende. Han mener tradisjonell religiøsitet ofte er undertrykkende og for dumme.

– Hvis samfunnet går gjennom utviklingstrinn, også åndelig sett, mener jeg at humanisme er et videre utviklingstrinn enn religiøsitet. Men humanistene og ateistene kaster barnet ut med badevannet. Verden er et mye større mysterium enn det går an å finne ut ved å måle og veie ting, eller enn man kan finne ut av med tanken alene.

– HVIS SAMFUNNET GÅR IGJENNOM UTVIKLINGSTRINN, OGSÅ ÅNDELIG SETT, MENER JEG AT HUMANISME ER ET VIDERE UTVIKLINGSTRINN ENN RELIGIØSITET.

På alternativmessene og i hans blad Visjon kommer mange med påstander.

– Dette er ikke noe man burde adoptere og tro på. Det kan heller være en invitasjon til å undersøke ting nærmere, og så gjøre seg opp en mening selv, forklarer Solum.

Han understreker nødvendigheten av å finne svarene i seg selv og å ta ansvar for eget liv.

– Åndelighet dreier seg ikke om tro, ideologi og påstander fra andre, men om å oppleve verden som et sted med dypere mening og sammenheng. Går man dypt i seg selv, uten at noen manipulerer, kan man spontant åpne for åndelige og mystiske erfaringer.

Han gir eksempler på opplevelser som peker mot en større virkelighet.

– Etter dødsfall kan nære slektninger oppleve nærværet til den avdøde. Det finnes bevisstheter som kan ta kontakt med mennesker, på et indre plan eller for eksempel i forbindelse med en trafikkulykke. Over hele verden beskrives ut av kroppen-opplevelser og nær døden-opplevelser på måter som har svært mange paralleller, uavhengig av hva folk måtte

tro på. Man kan spontant oppleve naturen som hellig. Flere nordmenn får mystiske erfaringer ute i naturen enn i kirken. I kirken er det få som får det! Ifølge enkelte undersøkelser er tradisjonell religiøs de som har færrest slike erfaringer. Agnostikere har oftere åndelige erfaringer enn kirkegjengerne, for de er ikke så begrenset av en «mental boks».

Mange ser engler. Solum mener slike erfaringer primært bør sees som en indre symbolsk impuls; et uttrykk for hvor man er i sin utviklingsprosess. Ikke som budskap fra Gud, som skal gjelde for andre mennesker. Selv regner han Dalai Lama som en stor inspirator.

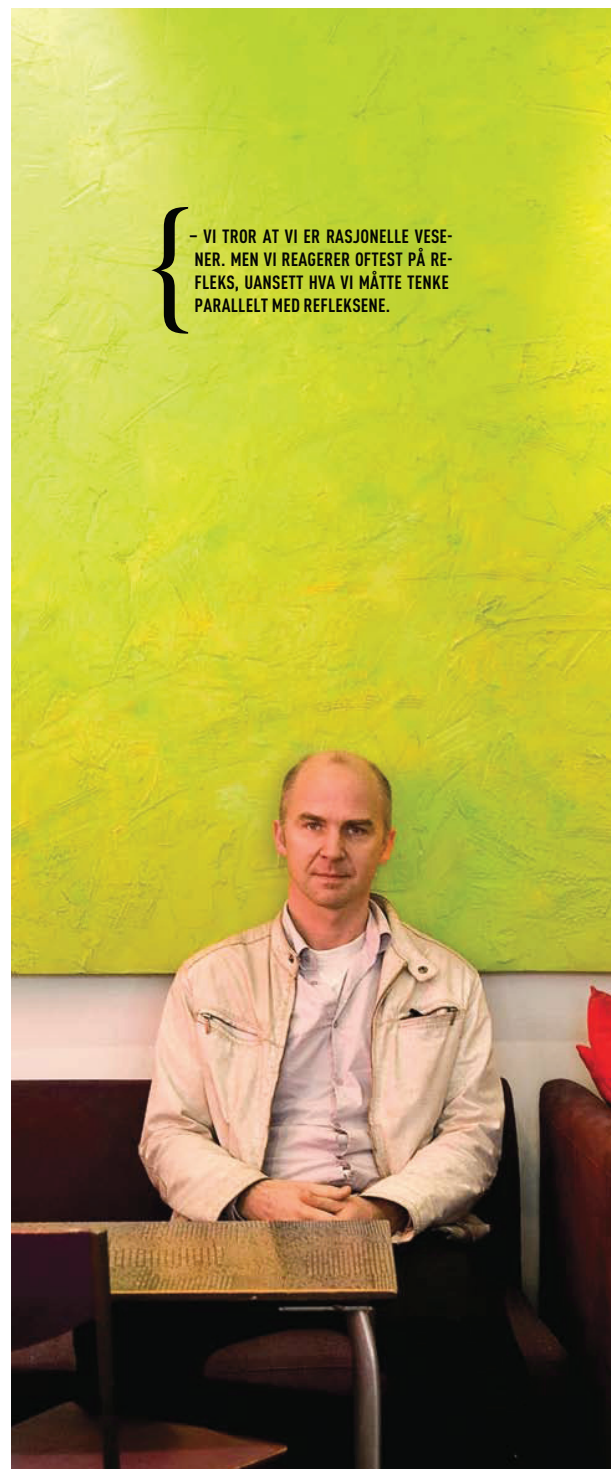
– Men han er neppe den rette personen å gå til for å diskutere seksuelle eller ekteskapelige problemer. Det har han ikke greie på, som munk i en helt annen kultur enn vår. Det er absurd å tro at han klarer å se og forholde seg til alt vi strever med her.

Flukt. Han har ikke behov for å idealisere hva som skjer i åndelige og alternative miljøer, og mener mennesker er svært flinke til å finne måter å flykte unna seg selv på.

– Det er viktig å skille mellom hva som er selvopptatt åndelig søken, som egentlig mest handler om å komme vekk fra å ta ansvar, og hva som handler om å tre mer inn i verden og se seg som del av et fellesskap. Men innenfor alternative miljøer forsøker man i hvert fall å tenke helhellig, eller holistisk. Det inkluderer kropp, følelser, personlighet, samfunn, miljø og spiritualitet. Tar jeg ikke det innover meg, er jeg blind for viktige deler av livet mitt. Det vil prege meg selv om jeg kanskje ikke ser det i øyeblikket.

Nazistene forsvarte massedrap med at de bare fulgte ordre. Samme mentalitet kan man finne hos en del religiøse, me-

– VI TROR AT VI ER RASJONELLE VESENER. MEN VI REAGERER OFTEST PÅ REFLEKS, UANSETT HVA VI MÅTTE TENKE PARALLELT MED REFLEKSENE.

ner Solum.

– Det har ført til korstog, heksebrenning og forfølgelse av annerledestenkende. Tradisjonell religiøs spør seg ikke nødvendigvis om hva de vil bruke sine ressurser til, og hvorfor. De dekker seg ofte bak en åpenbaring og fortolkninger av denne, i stedet for å innse at vi alltid må ta ansvar for våre egne valg, og helst ta utgangspunkt i egen erfaring og forståelse.

Terapi og selvutvikling er ifølge Solum nødvendig om man skal bli et mer bevisst menneske.

– I de fleste åndelige og religiøse tradisjoner, har man ikke forholdt seg tilfredsstillende til barndomstraumer, sjokk vi opplever gjennom livet, og at ulike behov og savn ikke blir møtt. Da fyller dette opp større deler av bevissthets vår, bevisst eller delvis ubevisst, enn våre idealer og det vi offisielt streber etter. Det er viktig å se spiritualitet og psykologi sammen.

Åndelige kriser blir iblant veldig konkrete personlige kriser, som kan involvere vold, rusmisbruk og selvmordsforsøk, påstår Solum. Han mener slike kriser kan springe ut av et ønske om å overskride noe i seg selv, når ens liv og kjente personlighet føles som et fengsel.

– Den impulsen kan følges på andre måter, noe mange innenfor alternativmiljøet prøver å gjøre. Det kan være veldig vanskelig, selv for folk som ikke har opplevd store kriser i livet.

Vi er blinde for hvor mye vi er styrt av egen fortid, ifølge Solum.

– Vi tror at vi er rasjonelle vesener, fordi vi tenker så mye, men vi er svært styrte av både indre og ytre impulser. Vi reagerer oftest på refleks, uansett hva vi måtte tenke parallelt med refleksene. Hvis jeg blir fornærmet gjennom det noen sier til meg, så kan det for eksempel være fordi det minner meg om den gangen noen gutter i skolegården sa noe lignende. I realiteten er jeg da nærmest som en robot. Det gjelder å bryte disse automatiske mønstrene, gjennom å bli kjent med egne reaksjoner. Da kan man bli friere i ens reaksjoner overfor andre, og dermed også bli åpnere og se de andre klarere, avslutter han.

Øyvind Solum

- Leder for Alternativt Nettverk
- Redaktør for tidsskriftet Visjon
- Initiativtaker for Holistisk Forbund (tilbyr spirituelle konfirmasjonsseremonier m.m.)
- Sentral i oppstarten av Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn, Stiftelsen, wNorske Økosamfunn, Earth Charter Norge m.m.
- Har studert psykologi, religionshistorie og sosialantropologi.